

ಕೀರ್ತನಾ

(ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವರ್ಧನ)

೮೬೫೦

TV

1953

32

— ಲೇಖಕರು —

ಎನ್. ಟಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ. L. H. School, HUBLI

೮೬೫೦

— ಪ್ರಕಾಶಕರು —

ಕೆ. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋ,
ಸ್ಟೇಶನ್‌ರೋಡ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

— ಮುದ್ರಕರು —

ಎಸ್. ಎಸ್. ಕಾರಂತ
ಆಶಾ ಪ್ರೆಸ್, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣಗಲ್ಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

894. 814 205

ಬೆಲೆ: ಐದು ಆಣೆ

KUL N53

ಗ್ರಂಥ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಭಾಗ

1953

892

1957

ಕೀರ್ತನ:

ಪಾತ್ರಗಳು

- ೧ ರಾಮರಾಯ:— ಜಿಪುಣ ಸಾಮಕಾರ
- ೨ ಭೀಮಣ್ಣ:— ರಾಮರಾಯನ ಗೆಳೆಯ
- ೩ ಜಾನಕೀಬಾಯಿ — ರಾಮರಾಯನ ಹೆಂಡತಿ
- ೪ ಬಾಬು:— ರಾಮರಾಯನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರ
- ೫ ಮಲ್ಲ:— ರಾಮರಾಯನ ಮನೆ ಅಳು
- ೬ ಭಿಕ್ಷುಕರು ೭ ಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ
- ೮ ದೇಶಾವರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
- ೯ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಹುಡುಗ

— ದೃಶ್ಯಂ —

ಸ್ಥಳ:— ರಸ್ತೆ

ಕಾಲ:— ಸಾಯಂಕಾಲ ೪ ಘಂಟೆ

(ರಾಮರಾಯನು ಪಲ್ಲೇನೇಟೆಯಿಂದ ಮನೆಯ ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದು ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವೇಳೆ ಹಿಂಬಿರುಮಾಲ, ನೈಮೇಲೆ ಕಿಸೆ ಹರಿದ ಕೋಟು, ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಸೆಲ್ಲಿ, ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮುಚ್ಚ. ಉಟ್ಟ ಧೋತರ ಮಾಸಿದೆ, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೋಲು, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೈಚೀಲ ಮೂಲಂಗಿ, ಹರವೇ ಸೊಪ್ಪುಗಳತುಡಿ ಚೀಲವಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ರಸ್ತೆಗುಂಟೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ)

ರಾಮರಾಯ:— (ತನ್ನ ಸ್ವ ಕೈ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ) ನಾ ಮನಿಂದಾ ತಂದದ್ದು ಏಳು ಬಿಲ್ಲಿ. (ಒಳಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ) ಕಿಸೆದಾಗ ಉಳಿದದ್ದು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ. ನಾ ಕೊಂಡದ್ದರ ಏನು! (ಕೈಕೋಲು ಬಗಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುವನು) ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗಿ, ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ ಹರವೇ ಸೊಪ್ಪು, ಮೂರು ಬಿಲ್ಲಿ. ಮತ್ತೇನ ಕೊಂಡೆ? (ನೆನಪಾದವನಂತೆ) ಹಾ! ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಹೆಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ. ಒಂದು ಅಣೆ ಆತು. ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಕರಬೇವು, ಕೋತಂಬರಿ ಐದು ಬಿಲ್ಲಿ ಆತು. ಕಿಸೆದಾಗ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಉಳಿತು. ಹೆಂಗರ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಏನಾತು? ಯಾರಿಗ್ಯಾರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೇನ ಕೊಟ್ಟೆನೋ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾರ ಬಿದ್ದೆ ಹೋಯ್ತು? (ಕಿಸೆಹಿಡಿದು) ಕಿಸೆ ನರ ತೂತ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ, ನಾನರ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವವನೂ ಅಲ್ಲ. ಹೆಂಗರ ಎಲ್ಲಿ ಹೋತು? (ಕೈ ಚೀಲ, ಕೋಲು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಕಿಸೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕ ಹತ್ತುವನು. ಒಬ್ಬ ಕುಂಟನು ರಾಯನ ಹತ್ತರ ಬಂದು)

ಕುಂಟೆ:— ಯಪ್ಪಾ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತಿ ಕುಂಟೆಗ. ಮುಂಜೇ ಲಿಂದಾ ಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹೇ! ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗ.

ಕುಂಟೆ:— ಯವ್ವಾ ವದುನಾಡಿ ಕೊಡ್ರಿ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಾಳ ಹೆಮ್ಮೇತಿ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗ! ನಾನೆನ್ನ
ದುಡ್ಡು ಕಳಕೊಂಡು ಮೆದುಕಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆತ್ತೀನಿ; ಈ ಮಗ ಬಂದ ದುಡ್ಡು
ಕೊಡು ಅಂತಾನ. ಹೋಗಿ, ನಡೀ.

ಕುಂಟೆ:— ಯವ್ವಾ

ರಾಮರಾಯ:— ಯಾಕ ಪೋಲಿಸಿರಿಗೆ ಹೇಳ್ಲಿ (ಪೋಲಿಸನನ್ನು
ಕರೆಯುವಂತೆ) ಏ, ಪೋಲಿಸ, ಪೋಲಿಸ, ಈ ಕುಂಟೆ ನನ್ನ ಕಿಸೆದಾಗಿ
ಬಿಲ್ಲಿ ತುಡುಗ ಮಾಡ್ಯಾನ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲಿ.

ಕುಂಟೆ:— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಎನ್ನಿ ಯವ್ವಾ, ನಾನೆನ್ನ ನಿಮಗ
ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ರಿ ಅಂವು ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆನ್ನ ಕಳವು ಹೇರ್ದೀರಿ. ಯಾಕ
ಕೊಡದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಹೇಳ್ವಿ, ನಾ ಹೊಕ್ಕೇನಿ. ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ಬಿಕ್ಕಾವರ
ಮ್ಯಾಲ ಯಾಕ ಕಳವು ಹೇರ್ದೀರಿ. ಸಮ್ಪತ್ತವರನ್ನ ಇರಬೇಕ ನೋಡ್ರಿ
ಜಗತ್ಯಾಗ. (ಹೋಗುವನು)

ರಾಮರಾಯ:— ಹಂಗರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೋತು? (ದಾರಿಗುಂಟೆ
ಹುಡುಕಹೆತ್ತುವನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕನು ರಾಯನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು)

ಭಿಕ್ಷುಕ:— ಯವ್ವಾ, ಸಲಾಮ ಮಾಡ್ತೇನಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ರಿ,
ನಾ ಪರದೇಶಿ. ನನಗ ತಂದಿ ಇಲ್ಲಾ, ತಾಯಿ ಇಲ್ಲಾ.

ರಾಮರಾಯ:—ಹೇ, ನಡೀ ಅತ್ತಾಗ. (ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೋಲಿನಿಂದ
ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗುವನು)

ಭಿಕ್ಷುಕ:— ಹೊಡೀಬ್ಯಾಡ್ರೀ ಯವ್ವಾ. ನೀವ ಕೊಡದಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟ
ಹೋತು. ನಾ ಹೊಕ್ಕೇನಿ. ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡುದು ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟ ಹೊಡ್ತಾ
ಕೊಡಾಕ ಹತ್ತೀರಲ್ಲೀ ಸಾವಕಾರನ್ನ .

ರಾಮರಾಯ:- ಎಲಾ ಇನನ (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಕಿಸೇದಾಗಿನ ಬಿಲ್ಲೆ ಹೋವದೊಂದು ಸಂಕಟ. ನ್ಯಾಲ ಈ ತಿರುಕರದೊಂದು ಕಾಟ. (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಯಾಕೋ, ಹೋಗ್ತೀಯೋ ಪ್ರೇಲಿಸರನ ಕರಿಲೋ.

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಪ್ರೇಲಿಸರು ಬಂದರ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬತತಿ? ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟರ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಗೆ ಪುಣ್ಯೇ ಬರತೈತ್ರಿ.

ರಾಮರಾಯ:-ಹೂಂ, ಪುಣ್ಯ ಬರತೈತಿ. ಈಗ ನಾನೆಸ್ ರೊಕ್ಕಾ ಕಳಕೊಂಡೀನಿ. ನಿನಗೇನರ ಸಿಕ್ಕಿದೇನ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೆ?

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಅಯ್ಯೋ ಮಾರಾಯಾ, ಕೇಳಿವ್ರ ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಡದಿವ್ರವು. ಎಂದಾರ್ಸ ಕಳಕೊಂಡಾರ್ರೇ ?

ರಾಮರಾಯ:- ಯಾಕೋ ಚಾಪ್ಪಿಮಾಡ್ತೀ. ನೀ ಎನನ ನಿನ್ನ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಪ್ಪು. ಸುಮ್ಮನ ಭಿಕ್ಷು ದೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.

ಭಿಕ್ಷುಕ — ಯಪ್ಪಾ, ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೇ ಭಿಕ್ಷು ಕೊಡ್ತೀ.

ರಾಮರಾಯ:- ಏನ ಗಂಟೆ ಬಿಡ್ತವಾ ಇವಾ ನನಗ ಅಂತೀನಿ. (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಏನಾ ಖರೇ ಅಂದ್ರೂ ಒಂದುಬಿಲ್ಲೆ ಕಳಕೊಂಡೀನಿ. ಹಿಂಗ್ಸ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಹೋಗು. ಸಿಕ್ರ ಅವರ ಒಂದು ದೀಡಪ್ಪೆ ನಿನಗ; ಒಂದ ದೀಡಪ್ಪೆ ನನಗ ತಿಳಿತ.

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ, ದಾನಸೂರ ಕರ್ಣಾ, ಬ್ಯಾಡ್ರೀ ಯಪ್ಪಾ ನಾ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲೆ ಬ್ಯಾಡ ಗಿಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ.(ಹೋಗುವನು)

ರಾಮರಾಯ:-ಹೂಂ!ಮಕ್ಕಳ. ದುಡೆಂಗಿಲ್ಲ ದುಃಖಬಡೊಂಗಿಲ್ಲಾ. ಪುಕ್ಕಟೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಂತ. ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂಗ ಹೆರವರಿಗೆ ಕೈವೊಡ್ಡ ಬೇಕಾದೀತು. ಹಾ! ಈ ಪೀಡಾ ರಂಡೇ ಮಗ ಹೋದ. ಹೋಗಲಿ. ಹಂಗರ ಒಂದ ಬಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋತು? (ಗದ್ದ, ಕುತಿಗಿ ಕೆರೆಯುತ್ತ

ರಾಮರಾಯ:— ಹೇ! ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗ.

ಕುಂಟೆ:— ಯಪ್ಪಾ ಸಯನಾಡಿ ಕೊಡ್ತೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಬಾಳ ಹಸ್ತೇತಿ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗ! ನಾನೆನ್ನ
ದುಡ್ಡು ಕಳಕೊಂಡು ಮುಡುಕಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀನಿ; ಈ ಮಗ ಬಂದ ದುಡ್ಡು
ಕೊಡು ಅಂತಾನ. ಹೋಗಿ, ನನೀ.

ಕುಂಟೆ:— ಯಪ್ಪಾ

ರಾಮರಾಯ:— ಯಾಕ ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಹೇಳ್ಲಿ (ಪೋಲಿಸನನ್ನು
ಕರೆಯುವಂತೆ) ಎ, ಪೋಲಿಸ, ಪೋಲಿಸ, ಈ ಕುಂಟೆ ನನ್ನ ಕಿಸೆದಾಗಿ
ಬಿಲ್ಲೇ ತುಡುಗ ಮಾಡ್ಕಾನ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲ.

ಕುಂಟೆ:— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಎನ್ನಿ ಯಪ್ಪಾ, ನಾನೆನ್ನ ನಿಮಗ
ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತಿ ಅಂತ್ರ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಳವು ಹೇರ್ತಿರಿ. ಯಾಕ
ಕೊಡುದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಹೇಳ್ತೆ, ನಾ ಹೊಕ್ಕೇನಿ. ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ಬಿಕ್ಕಾಸವರ
ಮ್ಯಾಲೆ ಯಾಕ ಕಳವು ಹೇರ್ತಿರಿ. ನಿಮ್ಮಂತವರನ್ನ ಇರಬೇಕೆ ನೋಡ್ತಿ
ಜಗತ್ಯಾಗ. (ಹೋಗುವನು)

ರಾಮರಾಯ:— ಹಂಗರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೋತು? (ದಾರಿಗುಂಟೆ
ಹುಡುಕಹೆತ್ತುವನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕನು ರಾಯನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು)

ಭಿಕ್ಷುಕ:— ಯಪ್ಪಾ, ಸಲಾಸು ಮಾಡ್ತೇನಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ತಿ.
ನಾ ಪರದೇಶಿ. ನನಗೆ ತಂದಿ ಇಲ್ಲಾ, ತಾಯಿ ಇಲ್ಲಾ.

ರಾಮರಾಯ:—ಹೇ, ನನೀ ಅತ್ತಾಗ. (ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೋಲಿನಿಂದ
ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗುವನು)

ಭಿಕ್ಷುಕ:— ಹೊಡೆಬ್ಬಾಡ್ತೀ ಯಪ್ಪಾ. ನೀವ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟ
ಹೋತು. ನಾ ಹೊಕ್ಕೇನಿ. ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡುದು ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು ಹೊಡಾ
ಕೊಡಾಕ ಹತ್ತೀರಲ್ಲೀ ಸಾವಕಾರ್ಯ.

ರಾಮರಾಯ:- ಎಲಾ ಇವನ (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಕಿಸೇದಾಗಿನ ಬಿಲ್ಲ ಹೋವದ್ದೊಂದು ಸಂಕಟ. ನ್ಯಾಲ ಈ ತಿರುಕರದೊಂದು ಕಾಟ (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಯಾಕೋ, ಹೋಗ್ತೀವೋ ಪೋಲೀಸರನ ಕರಿಲೋ.

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಪೋಲೀಸರು ಬಂದರ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬತತಿ? ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟರ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಗೆ ಪುಣ್ಯೇ ಬರತೈತಿ.

ರಾಮರಾಯ:-ಹೂಂ, ಪುಣ್ಯ ಬರತೈತಿ. ಈಗ ನಾನೆನ್ನ ರೊಕ್ಕಾ ಕಳಕೊಂಡೀನಿ. ನಿನಗೇನರ ಸಿಕ್ಕಿದೇನ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲ?

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಅಯ್ಯೋ ಮಾರಾಯಾ, ಕೇಳಿವ್ರ ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಡದಿದ್ದವು. ಎಂದಾರ್ ಕಳಕೊಂಡಾರ್ರೇ ?

ರಾಮರಾಯ:- ಯಾಕೋ ಚಾಷ್ಟೀಮಾಡ್ತೀ. ನೀ ಎನ್ನ ನಿನ್ನ ಕಿಮ್ಮತ್ತೆಪ್ಪ. ಸುಮ್ಮನ ಭಿಕ್ಷು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.

ಭಿಕ್ಷುಕ — ಯವ್ವಾ, ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೇ ಭಿಕ್ಷು ಕೊಡ್ತೀ.

ರಾಮರಾಯ:- ಏನ ಗಂಟ ಬಿದ್ದವಾ ಇವಾ ನನಗ ಅಂತೀನಿ. (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಏನಾ ಖರೇ ಅಂದ್ರೂ ಒಂದುಬಿಲ್ಲ ಕಳಕೊಂಡೀನಿ. ಹಿಂಗ್ನ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಹೋಗು. ಸಿಕ್ರ ಅದರ ಒಂದು ದೀಡಪೈ ನಿನಗ; ಒಂದ ದೀಡಪೈ ನನಗ ತಿಳಿತ.

ಭಿಕ್ಷುಕ:- ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ, ದಾನಸೂರ ಕರ್ಣಾ, ಬ್ಯಾಡ್ರೀ ಯವ್ವಾ ನಾ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲ ಬ್ಯಾಡ ಗಿಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ.(ಹೋಗುವನು)

ರಾಮರಾಯ:-ಹೂಂ!ಮಕ್ಕಳ. ದುಡೆಂಗಿಲ್ಲ ದುಃಖಬಡೊಂಗಿಲ್ಲಾ. ಪುಕ್ಕಟೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಂತ. ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂಗ ಹೆರವರಿಗೆ ಕೈವೊಡ್ಡ ಬೇಕಾದೀತು. ಹಾ! ಈ ಪೀಡಾ ರಂಡೇ ಮಗ ಹೋದ. ಹೋಗಲಿ. ಹಂಗರ ಒಂದ ಬಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋತು? (ಗದ್ದ, ಕುತಿಗಿ ಕೆರೆಯುತ್ತ)

ವಿಚಾರಿಸುವನು) ಹಾ! ತಿಳಿತು. ಬಿಲ್ಲಿ! ಬಿಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ (ಅನಂದಪಡುವನು)
 ಅನಕ: ಕೋತಂಬ್ರಿ ಮಾರೋ ಹೊಮ್ಮಗಳು ಒಂನ ಬಿಲ್ಯಾಗ ಕರಬೇವು
 ಕೋತಂಬ್ರಿ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ್ಯ. ಅನಕ ನಿರ್ವಾಪವಿಲ್ಲವ ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ
 ಕೋತಂಬ್ರಿ ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ ಕರಬೇವು ಕೊಟ್ಟು. ಹಾ! ಬರೋಬರಿ. ಈಗ
 ಲೆಬ್ಬ ಬರೋಬರಿ ಆತು. ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ ಮೂಲಂಗೀ(ಕೈಬೆರಳು ಮಣಿಸುತ್ತ)
 ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ ಪರವಿ ಸೊಪ್ಪು, ಮೂರು ಬಿಲ್ಲಿ ಆತು.ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ ಕರಬೇವು
 ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ ಕೋತಂಬರಿ, ಐದು ಬಿಲ್ಲಿ. ವತ್ತೇನಪಾ (ವಿಚಾರಿಸಿ) ಹಾ!
 ಒಂನು ಬಿಲ್ಲಿ ನೊಣಸಿನಕಾಯಿ, ಆರು ಬಿಲ್ಲಿ ಆತು. ಕೆಸೇದಾಗೀನ ಬಿಲ್ಲಿ
 ಅಂತೂ ಎಳು ಬಿಲ್ಲಿ ಆತು. (ಹೋಗಹತ್ತುವನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯನ ಹೆಳೇ
 ಗೆಳೆಯ ಭೀಮಣ್ಣನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವನು)

ಭೀಮಣ್ಣ:- ಓಹೋ. ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಏನ ರಾಮಣ್ಣಾ,
 ಬಾಳ ದಿನಸಕ್ಕ ಭೆಟ್ಟಿ !

ರಾಮರಾಯ:- ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಏನ ಭೀಮಣ್ಣಾ ನೀನ
 ಅಪರೂಪಾಗೀದಿ? ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀ ಏನಕಾನ? ಏನ ಎಲ್ಲಾಗ ಹೊಂಟೀ ಈಗ?

ಭೀಮಣ್ಣ:- ಎಲ್ಲಾಗ ಹೊಂಡೋವೇನು ರಾಮಣ್ಣಾ, ಸ್ವಲ್ಪ
 ಕೆಲಸಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಹತ್ರಸ್ಸ ಬರಬೇಕು ಅಂತಾ ಬಾಳ ದಿನಸದಿಂದ ವಿಚಾರ
 ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ಕೆಲಸವಾಗ ಸೂಟೀ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಬಂದೆ.
 ಏನವಾ ನಿನ್ನಂಗ ಸಾವಕಾರನ ನಾನು? ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಳೇ ಗೆಳೆರು. ಕೂಡಿ
 ಆಡಿದವರು. ನಿನ್ನ ನಸೀಬ ನೋಡಿದರ ನೀ ಪೈವಾನಪಾ. ಮನ್ಯಗ ದುಡ್ಡು
 -ಮಗಾಣೆ, ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರ, ದವಸ-ಧಾನ್ಯ. ನನ್ನ ಮನ್ಯಗೇನೋ
 ಮಾರಾಯಾ ಮನೀ ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳು. ಆರು ಗಂಡು ಐದು ಹೆಣ್ಣು. ನಾ
 ಮಡುದ್ದು ಹೊಟ್ಟೆಗೇ ಸಾಲೋಂಗಿಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:- ಈಗ ನೀ ಕೆಲಸಾ ಏನ ಮಾಡ್ತೀ?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ವ್ಯಾಟ್ರಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಸಾಸ್ತಿ.
ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿನಗ ಗೊತ್ತಾ. ಅದ ಅಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹೌದ, ಹೌದ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಮುಂದೆ ನೋಡಪಾ. ನಾ ಹೆಂಗಸ್ ನೈಸೂರು
ಸೀಮಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲೇ ಚಾರು ಚೂರು ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ.
ಹೆಂಗಸ್ ಅಲ್ಲೇ ಮದಿನಾತು. ಮುಂದೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿ ಬಾಳ ಅಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ
ತುಂಬಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಮ್ಮ ಸೀಮಿಗೆ ಬರೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ.
ಒಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾತು. ಇಲ್ಲೇ ದಯಾಪಾಯಿ ಬೀಡೀಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯೊಳಗಾ
ಲೆಪ್ಪಾ ಬರಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೇನಪಾ ನೀ ಬಡ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರ
ಮಾಡ್ತೀಂತಾ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಹ್ಯಾಂಗ ನಡೆದದ ವ್ಯವಹಾರ?

ರಾಮರಾಯ:— ಬಡ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಅನೂ ಬಾಳ ಕಠಿಣ ಅಗಿ
ದೇನಪಾ. ಸರಕಾರದವರೂ ಬಾಳ ಬಾಳ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಸಾವಕಾರ
ಸರಕಾರದಿಂದ ಲಾಯಸೆನ್ಸ್ ತಗೂಸಬೇಕು. ಫೀ ತುಂಬಬೇಕು. ಕಠಿಣಪಾ
ಎಲ್ಲಾ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಮತ್ತೆ ನೀ ಹ್ಯಾಂಗ ನಡಿಸೀದಿ?

ರಾಮರಾಯ:— (ಮೆಲ್ಲಗೆ ಭೀಮಣ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಹೆಂಗಸ್ ನಡಿ
ನೇನಪಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವತ್ತಿ ಇಟಗೊಳಿದು. ರೂಪಾಯಕ ಪಾವಲೀ ಬಡ್ತಿ
ಕರಾರು ಮಾಡೋದು. ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬ್ಯಾಡಪಾ ಮಾರಾಯಾ. ನೀ
ಗೆಳೆಯಾ ಅಂತಾ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ಮತ್ತೇನು ನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಆರಾಮಾಸ್?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಏನ ಆರಾಮಪಾ, ಇದ್ದದ್ದು ಆರಾಮಪಾ. ನಿನ್ನ
ಹೆತ್ರ ಬರಬೇಕು, ಬರಬೇಕೂ ಅಂತಾ ಬಾಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು
ಜರೂರ ಕೆಲಸ ಇತ್ತಪಾ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಯೋಚಿಸಿ ತನ್ನಸ್ವಕ್ಕೆ) ಓಹೋ ಇವನ ಕೆಲಸ ತಿಳಿದಾಂಗಾತು. ಬಹುತೇಕ ದುಡ್ಡಿನ ಕೆಲಸ ಇರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ನೋಡೋಣ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದೆನು ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡ್ತಾನೆ. (ಒಹಿರಂಗವಾಗಿ) ಏನ ಭೀಮಣ್ಣಾ, ಏನದು ಕೆಲಸಾ?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಕೆಲಸ ಎನಪಾ. ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸೇನಪಾ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಗೆಳೆಯರನ ಬಿಟ್ಟು ನಡೀತದ ಹ್ಯಾಂಗ. (ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ) ಹೂಂ, ರಾಮಣ್ಣಾ, ಬಾ, ಇಲ್ಲೇ, 'ವಸಂತ ವಿಹಾರ'ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾ ತಗೊಂಡು ಬರೋಣ.

ರಾಮರಾಯ:— ಛೇ, ಛೇ, ನಾ ಚಹ ಬಿಟ್ಟು ೧೦-೧೫ ವರ್ಷ ಅತು. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸುರುವಾತು. ನಾ ಇತ್ಲಾಗ ಚಹಾ ಬಿಟ್ಟಿ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಯಾಕ, ಯುದ್ಧ ಮುಗಿತನಕ ಚಹ ಕುಡೀ ಬಾರದು ಅಂತಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಾಡಿದ್ದೀ? ಈಗೇನು ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದು ಎಂಟು ವರ್ಷಾತು. ಮತ್ಯಾಕ?

ರಾಮರಾಯ:— ಹಾಂಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ಯಾಟ್ಯಾಗ ನೋಡು ಸಾಮಾನ ಧಾರಣೆ ಜೋಳು ಏರಿದಾಂಗ ಏರಿಬಿಟ್ಟವು. ಒಂದು ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ರೆ ಮತ್ತೊಂದ ಸಿಗತ್ತಿಲ್ಲ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಈಗೇನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗತದಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:— ಏನ ಸಿಗತದ್ಲ ಸಿಗತದ ಖರೇ. ಆದ್ರೆ ಧಾರಣೆ ಇಕಾನೋಡು (ತನ್ನ ಪಲ್ಯೇದ ಚೀಲಾ ತೋರಿಸಿ) ಈ ಸೊಟ್ಟು ಮೂಲಂಗಿಗೆ ೧ ಬಿಲ್ಲಿ. ಈ ಹರವಿ ಸೊಪ್ಪಿಗೆ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ. ಹಿಂಗಾದರ ಹ್ಯಾಂಗೋ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಇರ್ಲಿ ಬಾರೋ ಮಾರಾಯಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾ ಹಾಕೋಣು. ಬಾಳ ದಿವ್ವ ಅದವು ನೋಡು. ನಾನೂ, ನೀನೂ ಕಲೀಬೇಕಾ ದರ ಧಾರವಾಡದಾಗ್ಲ ಕೂಡಿ ಚಹ ಕುಡಿದದ್ದು. ನೆನಪದ್ಲ ಏನು? ಮಿತ್ರ ಸಮಾಜದಾಗ ಕುಡಿದದ್ದೂ.

ರಾಮರಾಯ:— (ನಗುತ್ತ) ಓಹೋ ಅಜ್ಜಿಗಳಿಗಿ ರೂ. ಬಿಲ್ಲು
ಮಾಡಿ ಗಂಡುಲದಾಗ ಹೆಂಗಸ್ಸು ಬಂದಿವೆಲ್ಲಾ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ವಾರೆ ವಾ, ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆ. ಹೊಂ,
ನಡೀ ಚಹಾಕ. ಸಾ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ತೀನೋ ಮಾರಾಯಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಭೇ, ಇನತ್ತು ಏಕಾದಸಿ ಏನವಾ. ನೀರಕಾಳ
ಸಹಿತ ಹಾಕೋಂಗಿಲ್ಲ. ಮ್ಯಾಲ ಚಹ ಕುಡೆಂಗಿಲ್ಲ. ಚಹದ ಅಂಗಡಿಗಂತೂ
ಮೊದಲಸ್ಸ ಹೋಗಿಂಗಿಲ್ಲ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಚಹ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡವಾ. ನನ್ನ ಕೆಲಸಾ ಇಷ್ಟು
ಮಾಡಿಕೊಡಲಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಏನದು ಹೇಳಲಾ. ಸಾಧ್ಯ ಅದರ ಮಾಡ್ತೀನಿ.
ಇಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಕಡೀಂದಾ ಆಗೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀನಿ.

ಭೀಮಣ್ಣ:— (ಅನುಮಾನಿಸಿ) ನೋಡವಾ, ರಾಮಣ್ಣಾ, ಹಿರೇ
ಮಗಳು ಮದುವೆ ಬಂದಾಳ. ವರಾ ಗೊತ್ತು ಮಾಡೇನಿ. ಇನ್ನು ತಿಂಗಳೊಪ್ಪ
ತ್ಯಾಗ ಮೂರ್ತಾ ತರಾಯಿಸಿ ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕಂತೀನಿ. ಆದರಸ್ಸ
ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನಾ ಬಂದದ. ಏನಾರ ಐವಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ
ಮಾಡತೀರೇನು? ಮಾಡಿದರ ಬಹಳ ಚಲೋ ಆಗತದ ಏನವಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಭೇ, ಭೇ, ಏನ ಕೆಲಸಾ ಕೆಡಿಸಿದೋ ಭೀಮಣ್ಣಾ.
ನಿನ್ನೆ ಹೇಳ್ಬಾರದಾಗಿತ್ತೆಸ್ಸ ಒಂದ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದು. ಇನತ್ತು
ಮಂಜಾನೆ ಆ ಗೌಡ್ರ ಬಸನಗೊಡ ೧೦ ತೊಲೀ ಬಂಗಾರ ಒತ್ತೀ ಇಟ್ಟು
ರೂಪಾಯಿಗ ೪ ಅಣೀ ಬಡ್ಡೀ ಕರಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೋಗ್ಯಾನೇನವಾ.
ಅವನ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಲೀ ಏನವಾ. ಆ ಮ್ಯಾಲ ಬೇಕಾದರ ನೀ ತಗೊಂಡ
ಹೋಗು. ಮತ್ತ ನಿನ್ನ ಪ್ಯಾಟ್ಯಾಗಿನ ಮನಿ ಏನಾತು. ಯಾರಿಗಾರ ಬಾಡಗೀ
ಕೊಟ್ಟೀಯೇನೇ?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಮಾರಾಯಾ ನಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗೂ ಮುಂದೆ
ಆ ಮನಿ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಹೋಗೇನಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಮನಿ. ಆ ಮನಿ ಇದ್ದ
ಇವತ್ತೆ ಮಾರಿ ರೂಪಾಯಿ ತರಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನರಸ್ಸು ಯಾಕ ಕೇಳಿದ್ದೆ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹಿಂಗೇನ?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಹಿಂಗಾಗಿದೇನಪಾ. ಏನೋ ನನ್ನ ಕೈ ನಿಂತ
ದೇನಪಾ. ಏನೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನೋಡಪಾ ನಿನ್ನ ನೆನಪೇನಿ.

ರಾಮರಾಯ:— ಫೇ, ಫೇ ಭೀಮಣ್ಣ ದೇವರಾಣಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ನೀ
(ಕಿಸೇದೊಳಗಿನ ಬಿಲ್ಲಿ ಹೊರಗ ತೆಗೆದು) ಈ ಬಿಲ್ಲಿ ಸಿವಾಯ ಈಗ ಸಧ್ಯ
ನನ್ನ ಹತ್ರ ಏನು ಇಲ್ಲವಾ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೇನೋ ನಿನ್ನ ಕಡಿಂದಾ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿ
ಬಡ್ಡೀ ತಗೊಳ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೇನಪಾ. ಎಂಥಾ ವೇಷ್ಯಾಡಾಗ ಕೇಳಿ. ಫೇ, ಫೇ
ಕೆಲಸಾ ಕೆಡಿಸಿದಿ ನೋಡು

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಹ್ಯಾಂಗರ ಮಾಡೋ ಮಾರಾಯಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡೋದು ಭೀಮಣ್ಣ. ನನ್ನೊ
ಸಂಸಾರ ಬಾಳ ಜಡಾ ಆಗಿದೇನಪಾ. ಏನ ಹೇಳಬೇಕು. (ರಾಮರಾಯನ
ಮಗ ಬಾಬೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ) ಇಕಾ ನನ್ನ ಮಗನ್ನ
ನೋಡಿಲ್ಲೇನು ನೀನು. ಏ ಬಾಬೂ, ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ? ಸಾಲೀ
ಬಿಟ್ಟು ಯಾಕ ಬಂದೀ?

ಬಾಬು:— ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಫೀ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ ನನ್ನ ಹೊರಗ
ಹಾಕ್ಯಾರ. ಫೀ ತಂದ್ರ ಸಾಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಇಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ
ಸರ್ ಹೇಳ್ತಾರ. ಅದಕ ನಿನ್ನ ಹುಡುಕುತಾ ಹೊಂಟಿದ್ದೆ.

ರಾಮರಾಯ:— ನೋಡಪಾ ಭೀಮಣ್ಣಾ. ನಮ್ಮ ಉಲ್ಕು. ನನ್ನದೂ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಾಳ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಇವ ಒಬ್ಬನಸ್ಸು ಮಗ ಏನಪಾ. ಇವ
ನಿಗೂ ಕೂಡಾ ತಿಂಗಳಾ ತಿಂಗಳಾ ಫೀ ಕೊಡೋದು ಇಷ್ಟು ಕಠಿಣಾಗಿದೆ.

ಅಗಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಒರ್ಲಿ. ದೇವರ ದಯಾ ಇರ್ಲಿ. ಒರ್ತನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ.
ಮ್ಯಾಲೆಸ್ ಮ್ಯಾಲೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗತರು. ಅಂ! ನಮಸ್ಕಾರ.

(ಫೀನುರಾಯ ಹೋಗುವನು. ತಂದಿ-ಮಗನೂ ಮುಂದೆ ಹೊರತುವರು)

ರಾಮರಾಯ:— ಅಲ್ಲೋ, ಇನಕ್ಕು. ಏಕಾದಸಿ ಅವ ಅಂತಾ
ಹೇಳಬೇಕು

ಬಾಬು:— ನಮ್ಮ ಹಾಯಸ್ಕಾಲಿನಾಗ ಏಕಾದಸಿ ಮಾಡೋ
ದಿಲ್ಲವಾ. ಯಾವಾಗಲೂ ದ್ವಾದಸಿನ ಮಾಡ್ತಾರ.

ರಾಮರಾಯ:— ಅಲ್ಲೋ ಫ್ರೀ ಸಿವ್, ಹಾಫ್ ಫ್ರೀಸಿಪ್ಪು
ಇಂತಾನಕ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಬಾಬು:— ಏನವಾ ನಾ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರ “ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗೇನ ಧಾಡಿ
ಅಗಿದೆ?” ಅಂದಾರು. ನೀ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡೋದು ಅವರಿಗೇನು
ಗೊತ್ತು ಇಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ತಿಳಕೊಂಡೀ? ನೋಡವಾ ನೀ ಎಲ್ಲಾ ಫೀ ಕೊಟ್ಟ
ನಾ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗತೇನಿ. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲ್ಲಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹಿಂಗ್ಸ್ ಹಂಗರ! ನೀ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುದ್ಲ
ಬ್ಯಾಡ. ಏನರ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡು. ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡರ ಸಿಕ್ಕಾವು. ನೀ ಏನ
ಕಲ್ತು ಮಾನುಲತೀ ಮಾಡುದೂ ಅಷ್ಟರಾಗ ಅದ. ಬಿ. ಎ. ಎಮ್. ಎ.
ಪಾಸಾದವರಿಗೇನೆ ನೌಕರೀ ಇಲ್ಲ. ನೀ ಕಲ್ತ ಹಿಂಗ ಹೊಲಮನೀ ಹಿಡಿದು
ಕೂಡೋದು. ಇಕಾ ಮುಂಜಾನೆ ದಿನಾ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಾ ಮಾರು.
ಒಂದಷ್ಟು ಬರಲಿ. ಊರಾಗೇನು ದಿನ ಪತ್ರ ಮುರ್ನಾಕಾಗ್ಯಾವು. ತಿಳಿತ.

ಬಾಬು:— ಏನವಾ ನೀ ಹಿಂಗ ಅಂದ್ರ, ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವರು ಹೇಳಿ
ದಂಗ ಹೇಳ್ತೆ. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡ್ತೀದಿ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು
ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಏನವಾ ಇದು ನಿನ್ನ ಜೀನತನಾ! ನಾ ಅನಕಾ
ಸಾಲಿ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ನೀ ಫೀ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು.

ರಾಮರಾಯ:— ಯಾಕೆ, ನಾಲಿಗೆ ಒಹಳ ಉದ್ದ ಆತು. ನೀ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಡ್ಡ ಕೊಪಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಜ್ಜನ ಮನಿ ಗುಟ್ಟು ಇಟ್ಟೆ? ನಡೀ ಹೋಗು, ಲುಹ್ಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಮನಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡ.

ಬಾಬು:— ಹೊನಪೋ ಮನೇಬಿಟ್ಟು ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಅದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಉಳಿದಷ್ಟು ಉಳಿತು.

ರಾಮರಾಯ:— ನಡಿ ಹೋಗ, ನಾಳೆ ಫೀ ಕೊಡ್ತಾನೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಂತಾ ಹೇಳ. ಯಾರೇನು ಕೈಯಾಗ ಕಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಬಾಕ್ಸೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ? ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾನ ತಡದಾರಂತ, ಇನ್ನೊಂದ ತಿಂಗಳಾ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಕೊಡತಾನಂತ ಹೇಳ. ನಿನಗೇನ ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲಾ? ಅವರ ಹೋಗಂದ್ರಂತ, ಈ ಮಗಾ ಓಡಿಬಂದಾನ. ಏನ ಅಂಗ್ಕೀ ಉದ್ರೀ ಅಂತಾ ತಿಳಿದಾರೇನು ನಿಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ.

ಬಾಬು:—ಅವರು ಕೇಳುದಿಲ್ಲವಾ. ಫೀ ತರದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ರೈಕರಕೊಂಡ ಬಾ ಅಂತಾ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ನೀನರ ಬಾರವಾ, ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ ಗೆ ಹೇಳು.

ರಾಮರಾಯ:— ಇವತ್ತು ಏಕಾದಸಿ ಏನವಾ. ನನಗೆ ಬಾಳ ತ್ರಾಸ ಆಗೀದ, ಈಗ ಹೊತ್ತೂ ಮುಳುಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ಬರತನಿ. ಬಂದು ನಾ ಏನ ಹೇಳೋದು ಹೇಳ್ತನಿ. ಈಗ ನೀ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಯಾರರ ಒಯ್ಯಾರು ಸಾಲಿ ಬಿಡುದ್ರಾಗ ಹೋಗಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ತಗೊಂಡು ಬಾ. (ಬಾಬೂ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವನು. ರಾಮರಾಯನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವನು)

— ದ್ವೈ

[ತೆರೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವದು ರಾಮರಾಯನ ಸಡಸಾಲೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಹಳೆಯ ಪೌರಾಣಿಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಜೋತುಬಿದ್ದಿವೆ. ಸಡಸಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲದೆದುರಿನ ಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಭಾವಪಟವು ಪೂಮಾಲೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸಡಸಾಲೆಯ ಎತ್ತರದಿಗೆ ಒಂದು ಮೇಜು, ಅದರಬದಿಗೆ ಎರಡು ಮಿರ್ಚಿಗಳಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಸುಳ್ಳುಗಳು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಎರಿಸಿಂತಿವೆ. ಮೇಲೆ ಗೂಟೆಗಳಿಗೆ ಕೈಚೀಲಗಳು ತೂಗಹಾಕಿವೆ. ಮನೆಯ ಅಳು-ಮಲ್ಲನ್ನು ಭಾವಪಟಗಳ ಮೇಲಿನ ಫೂಳು ಜಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಜಾನಕೀಬಾಯಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ)

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಮಲ್ಲಾಸ್ಸ, ಏ ಮಲ್ಲಾಸ್ಸ, ಲಗೂನ ಕಂದೀಲ ಪಾವ ವರಿಸಿ ದೀಪಾಹಚ್ಚು. ಹೊತ್ತು ಮುಳಗತಾ ಬಂತು. ಈಗ ಅವರೂ ಪ್ಯಾಟಾಗಿಂದ ಬರು ಹೊತ್ತಾಗಿರಿದೆ.

ಮಲ್ಲ:— ಯಾಕ್ರಿ ಎವ್ವಾ, ಇವತ್ಯಾಕ ಈಟಿ ಗಡಿಬಿಡಿ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಇವತ್ತು ಏಕಾದಸಿ ಅದ. ಈಶ್ವರ ದೇವರ ಗುಡ್ಯಾಗ ಯಾರೋ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕೀರ್ತನಾ ಹೇಳತಾರಂತೆ. ನಾನೂ ಹೋಗಬೇಕಂತಾ ಮಾಡೇನಿ. ಅದಕ ಲಗೂನ ದೀಪಾಹಚ್ಚು.

ಮಲ್ಲ:— ಹೊನ್ನೀ ಯವ್ವಾ.

(ಜಾನಕೀಬಾಯಿ ಓಳಿಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಮಲ್ಲನು ಕಂದೀಲ ತಂದು ವರಿಸುತ್ತ)

ಮಲ್ಲ:— ಅವ್ವಾಅವರ. ಕಡ್ಡಿ ನೆಟಿಗಿ ಜಿಲ್ಲಿ, ದೀಪಾಹಚ್ಚುತನಿ.

(ಜಾನಕೀಬಾಯಿಯು ಒಳಗಿನಿಂದ ಕಡ್ಡೀಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಒಗೆಯುವದಕ್ಕೂ ರಾಮರಾಯನು ಕೈಹೇಲಿ ನಡೆದು ಒಳಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೂ ಸಮವಾಗಿ ಕಡ್ಡೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡಿಯುವದು. ರಾಯನು ಟಿಕ್ಕನೆಲೆ ಜಿಗಿದು)

ರಾಮರಾಯ:— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಎಲಾ ಇವರ, ಕಡ್ಡೀಪೆಟ್ಟಿಗೆನು! ನಾ ಏನ ಬಡೀತೋ ಅಂತಾ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಮಲ್ಲಾ, ಏನು ನಡಿಸಿದಿ?

ಮಲ್ಲ:—ಅವ್ವಾರು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕೀರ್ತನಾ ಕೇಳಾಕ ಹೋಕ್ಕಾರಂತ್ರಿ ಅದಕ ಲಗೂನ ದೀಪಾಹಚ್ಚಾಕ ಹೇಳ್ವಾರಿ.

ರಾಮರಾಯ:— ಛೂ, ಹುಚ್ಚ ಮುಂಡೇಗಂಡಾ, ಹೊರಗ ಹೋಗಿ ಒಂದು ತುಸು ಮುಗುಲು ನೋಡಿಬಾ. ಇನ್ನೂ ಕಂಡಾಬಟೆ ಹೊತ್ತು ಅದ. ಈಗಾಗ್ಗೆ ದೀಪಾ ಹಚ್ಚಿ ಯಾರಮನೀ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಳಮಾಡಬೇಕಂತೀ. (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಮೊದಲಿಗ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಕಂಡಾಬಟೆ ದುಬಾರಿ; ಮ್ಯಾಲ ಇವಾ ಹಗಲತ್ನಾಗ ದೀಪಾ ಹಚ್ಚಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಳಮಾಡಬೇಕೂ ಅಂತಾನ.

(ಮಲ್ಲನು ದೀಪಾಹಚ್ಚಲು ಅನುಮಾನಿಸುವನು)

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಹೊತ್ತೂ ಮುಳುಗಿದ, ನಾನೂ ಕೀರ್ತನಕ ಹೋಗಬೇಕಂತಾ ಮಾಡೇನಿ. ಅದಕ ಇವಗ ದೀಪಾಹಚ್ಚು ಅಂತಾ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರೊಳಗ ಅವನದೇನು ತಪ್ಪು?

ರಾಮರಾಯ:— ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದರೇನಾತು. ಮುಗಲಾಗೇನ ಚೆಕ್ಕಿ, ಚಂದಪ್ಪಾ ಸತ್ತಾವೇನು? ಇಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಸಾಕಾಗೋದಿಲ್ಲ? ನೀವೇನು ಮತ್ತು ಪೋಣಿಸಬೇಕಾಗೇದ? (ಮಲ್ಲನಿಗೆ) ಇಕಾ. ಮಲ್ಲಾ, ನೋಡು, ಇನ್ನಮ್ಮಾಲ ದೀಪಾಹಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ನೆರಿ ಹೊರಿ ನಾಕ ಮಂದೀಕೇಳಿ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದ ಅಂತಗ ಅವರು ಹೇಳಿದಮ್ಯಾಲ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ದೀಪಾಹಚ್ಚಬೇಕು. ತಿಳೀತಗ್ಲ? ಈಗ ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಬಸನ

ಗೌಡಾ ಪಾದೀಮನಿ ಮತ್ತೆ ಕುರುಬರ ಹಾಲಪ್ಪ ಅವರಕಡಿಂದಾ ರೂಪಾಯಿ: ನೂಲ ನೂಲಿಕೊಂಡ ಬಾ. ಹೋಗ ನೋಡ್.

ಮಲ್ಲ:— ಅವರು ಇಷ್ಟತ್ಯಾಗ ಮನ್ಯಾಗ ಇರತ್ತರ ಇಲ್ಲೀ?

ರಾಮರಾಯ:— ಮೊದಲ ಅವರ ಮನಿಗ್ಯಾರ ಹೋಗೋ. ಇಲ್ಲೇ ಕುತುಗೊಂಡ ಗೊಡ್ಡ ಅಕಲ ಪಾಕ್ತೀ ಅಲ್ಲಾ. (ಮಲ್ಲನು ಹೋಗುವನು. ರಾಮರಾಯನು ರುವಾಲ, ಕೋಟೆ, ಪಾಳೆಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಹತ್ತುವನು. ಜಾನಕೀಬಾಯಿಯು ಪಲ್ಲೆದ ಚೀಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಓಣಿಯಲ್ಲಿ 'ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ, ನವಮಗ, ವಿಶಾಲಕರ್ನಾಟಕ, ತರುಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ನೇತಾಜಿ, ಪ್ರಧಾನಿ' ಅಂತಾ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ಮಾರುವವನ ಧ್ವನಿಯಾಗುವದು.)

ರಾಮರಾಯ:— (ಹೊರಗೆ ಬಂದು) ಏ ತನ್ನಾ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲಿ.

ಹುಡುಗ:— ಯಾವ ಪೇಪರ ಬೇಕ್ರೀ?

ರಾಮರಾಯ:— (ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ದನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಾ) ನೀ, ಯಾರ ಮಗನೋ ?

ಹುಡುಗ:— ಎಲಾ ಇವರಾ! ಹಂಗಾ ಓಪಾಕ ಹತ್ತಿದ್ರಲ್ಲೀ! ಮೊದಲ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ರೀ. ನಮ್ಮಪ್ಪಾ, ಅವನು ತಗೊಂಡ ಏನ ಮಾಡೋದ್ದೆತಿ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಓದುತ್ತಲೇ) ನೀ, ಆ ಉಣಕಲ್ಲ ಬಸಪ್ಪನ ಮಗಾ ಅಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವ ಆಗೀ ಅಲ್ಲೋ ?

ಹುಡುಗ:— ರಾಯ್ಸ ಪೇಪರ ಬೇಕಾದ್ರ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ರಿ ಇಲ್ಲಿದ್ರ ಬಿಡಿ. ಘುಕ್ಕಟ ಪತ್ರಾ ಓದೋ ಮಂದಿ ಬಾಳ ಆಗೇತಿ. ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಇದ್ರ ನಮ್ಮಂಥವರು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೇರು ಪಾಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತಿ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಸೇಪರ ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟು) ಇವತ್ತು ಏಕಾದಸಿ
ಅವನೋ. ರೊಕ್ಕಾಾಗಿಕ್ಕಾ ಹೊರಗ ಕೊಡಂಗಿಲ್ಲ.

ಹುಡುಗ:— ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕ್ಕೂ, ಏಕಾದಸಿಗೂ ಏನ
ಸಂಬಂಧಿ. ಶರಣ. ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ. (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು
ಹಿಡೋವಂಪ್ರಸ ಜೀವಿಸುತ್ತ ಬರ್ತೀತಿ. (ಹೋಗುವನು)

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಇನ್ನಾರ ದೀವಾ ಹೆಚ್ಚಿ?

ರಾಮರಾಯ:— ಹೀಗೇ ಅಲಬತ್ತು ಹೆಚ್ಚು. ಈಗ್ಗ ಹೊತ್ತು
ಮುಳುಗಿದಂಗಾತು.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— (ದೀವಾಹೆಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಳು. ರಾಯನೂ
ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು) ಕೀರ್ತನಕ ಹೋಗಬೇಕಂತ ಮಾಡೇನಿ ಮತ್ತೆಸ್ಸ....

ರಾಮರಾಯ:— ಅಂಸ್.... ಏನಂದಿ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಕೀರ್ತನಕ ಹೋಗಬೇಕಂತಾ ಮಾಡೇನಿ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹೋಗಲ್ಲಾ ಯಾರ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತಾರ.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಮತ್ತೆಸ್ಸ ಆರತಿಯೊಳಗ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡು
ಬಿಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ?

ರಾಮರಾಯ:— ಏನೂ, ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ! ಆ ಕೀರ್ತನಕಾರ ತನ್ನ
ಕೀರ್ತನಕ ತಿಕ್ಕಿಟ್ಟ ಇಬ್ಬಾನೇನು? ದುಡ್ಡು ಗಿಡ್ಡು ಕೇಳೋದಾದರ ನಿ.
ಕೀರ್ತನಕ ಹೋಗೋದ್ಗ ಗರ್ಜ ಇಲ್ಲ. ತಿಳಿತ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಇವತ್ತು ಏಕಾದಸಿ ಆಗಿದೆ. ಕೀರ್ತನಾ ಕೇತಿದರ
ಪುಣ್ಯ ಬರತವಂತ. ಇದಲ್ಲದ ನನಗೂ ಮನ್ಯಾಗ ಕೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ
ಬ್ಯಾಸರನೂ ಬಂದದ. ಅದಕ ಒಂದು ತುಸು ಹೋಗಬೇಕಂತ ಮಾಡೇನಿ.

ರಾಮರಾಯ:—ಹೋಗತಿದ್ರ ಸುಮ್ಮನ ಹೋಗು. ದುಡ್ಡು ಗಿಡ್ಡು ಕೇಳಿದ್ರ ನನ್ನಿಂದ ಬಂತೂ ಅಂದಿ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ಮುಂಜಾನಿಂದ ಸಂಜೆ ತನಕ ಓಡಾಡಿದರ ಒಂದ ದಂಬಡೀ ಸಾಲ ವಸೂಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಮುಳುಗೋ ಹೊತ್ತ ಬಂದದ. ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಲ ಇದ್ದದ್ದು ನೀ ಏರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದ್ರ ಎನಿದು?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:—ನಿಮಗರ ನಾ ಏನ ಹೆಚ್ಚೀ ಕೇಳೇನಿ? ಎರಡುಬಿಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:—ಊಂಃ ಊಂಃ. ನನ್ನ ಉಸಾಬರಿ ತಗೀಬ್ಯಾಡನೋಡ.

(ಕಂದೀಲು ಒಮ್ಮೆಲೇ 'ಪಕ್' ಎಂದು ಆರಿಹೋಗುವದು)

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಚಲೋ ಅಪಶಕುನಾ. ಇನ್ನೇನ ನನಗ ಬಿಲ್ಲ ಸಿಗ್ತದ್ದು. ನಾ ಏನ ಕೀರ್ತನಕ ಹೋಗತೇನಿ? (ಮತ್ತೆ ಕಡ್ಡಿ ಕೆರಿದು ದೀಪ ಹಚ್ಚಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಳು)

ರಾಮರಾಯ:— ಹೂಂ, ಒಂದೆ ಕಡ್ಡ್ಯಾಗ ಹಚ್ಚ. ಕಡ್ಡೀನು ಬಾಳ ದುಬಾರಿ ಆಗ್ಯಾವ.

(ಜಾನಕೀಬಾಯಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚುವಳು. ರಾಮರಾಯನು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ)

ರಾಮರಾಯ:— (ಕೈ ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಅವಳ ಹಣೆ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಏನದೂ, ಹಣೆಮ್ಯಾಲೆಷ್ಟು? ಅಬಬು! ಎಷ್ಟು ಗಡುತರಾ ಕುಂಕುವಾ ಹಚ್ಚೀದಿ! ಏನತಾನ! ನಾ ಎಲ್ಲೋ ಬಿದ್ದ ಹಣೆ ಒಡಕೊಂಡಾಳೇನೋ ಅಂತಾ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಹೀಂಗ ಕುಂಕುವಾ ಹಚ್ಚಿದರಹ್ಯಾಂಗ ಈಡಾಗ ಬೇಕು! ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಸಹಿತ ಸಾಲಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಥೂ, ಥೂ, ನಿಮ್ಮ ಜೀನತನದ ಕಾಲಾಗ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗೇದ. ಹಣೆಮ್ಯಾಲಿನ ಕುಂಕುಮ ಸಹಿತ ಬಾಳ ಅತ್ಯಂತ ನಿಮಗ! ಮುತ್ತೈದೇರ ಹಣೆಮ್ಯಾಲ ಥಾಳಾಗಿ ಕುಂಕುಮ ಇರಬೇಕು.

ರಾಮರಾಯ:— ಅಂಕೃತ ದುರ್ಗಾದೇವತೆ ಆಗಿಲ್ಲ! ಅವಳೇನು ಅಳತೆ ಅದನ್ನೆ ಇಲ್ಲ? ಫಾಲಿಗೆ ಹೋಗೋ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಡ್ತುಗರನ ನೋಡು. ಎಷ್ಟುನಾಟ ಕುಕ್ಕುನಾ ಹೆಚ್ಚಿರಾರ. ಹಂಗ ಹೆಚ್ಚಿದರ ಕುಕ್ಕು ಮಾನಾ ಉಳಿತವ. ಮಾರಿನೂ ಚಂದ ಕಾಣುತ್ತವ. ಹೀಗ ಹೆಚ್ಚಿದರ ಎನಮ ಅಂತೇನಿ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಮಂದಿ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಾನೂ ಮಂದಿ ನೋಡೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗತದೆ. ಹಂಗರ, ಮಂದಿ ಮನಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ದುಡ್ಡು ತಗೊಂಡು ಕೀರ್ತನಕ ಹೊಂಟಾರ. ಆಕಾ, ನೋಡಿ ಬಾಜೂಮನಿ ರಂಗೂತಾಯಿ, ಗಂಗೂತಾಯಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತಾಡಿಕೊತ ದುಡ್ಡು ತಗೊಂಡು ಕೀರ್ತನಕ ಹೊಂಟಾರ. ಇವಕ ಮಾತ್ರ ಮಂದಿನೋಡಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ರಾಮರಾಯ:— ಅವರು ಓಣಿಹಿತದು ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೈಯ್ಯಾಗಿನ ದುಡ್ಡು ನಿನಗ ಕಾಣಿಸ್ತಲ್ವೆ! ನಾ ಹೇಳ್ತನಿ, ದುಡ್ಡು, ಗಿಡ್ಡು ಕೇಳ್ವೊಡ. ನೀ ಕೇಳ್ತಂಗ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾ ಎನ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಮನಿ ಗಂಟು ತಿಂದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿತ?

(ಒಬ್ಬ ದೇಶಾವರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ “ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜಂತ ದೇವಾಸ್ತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ....” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಜಾನಕೀಬಾಯಿಯು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ದೇಶಾವರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— ನಮಸ್ಕಾರ, ರಾಯರ, ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾವು ಗೋಕರ್ಣದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಬಹಳ ಬಡವರು. ಮಗನ ಮುಂಜೀ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನಾರ ತಾವು ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವರು ನಿಮಗ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಾನ. ಇಕಾ ತಗೊಳ್ಳಿ. ಗೋಕರ್ಣ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದ. (ಕೊಡುವನು)

ರಾಮರಾಯ:— (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಇವೇನು ಅನಾಮಿ. ಕೂಡಿತೆವಾ ನನಗ. ಪ್ಯಾಟಾಗ ಆ ಭೀಮಣ್ಣನ ಕಾಟ ತನ್ನ ಸಿಕೊಂಡು ಬರೋವ್ರಾಗ ಮನ್ಯಾಗ ದೇವ್ವೀಕಾಟ. ಮ್ಯಾಲ ಕಂಠಾ ಮಂದಿ ಕಾಟ. ಬಳ್ಳೇದು ಇದಕ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಮಾಡ್ತೇನಿ.

(ಕಿವುಡನಂತೆ ನಟಿಸುವನು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಏನೆಂದ್ರಿ?

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— ಹಣವ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ರೀ ಅಂತೆ.

ರಾಮರಾಯ:— ಅಂಸ್ಸ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಾದಲ್ಲ.

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— ಅದು ಗೊತ್ತವ ರಾಯರ. ಸ್ವಲ್ಪ ನನಗ ಹಣವ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ರೀ ಅಂತಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಮುಸಲಮಾನರಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನನೂ ಸಿಕ್ಕಾದಲ್ಲ. ಮತ್ತೀನು ಬೇಕು?

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— ಸ್ವಾಮಿ ನಾ ಕೇಳಿದ್ದು ದುಡ್ಡು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:— ಅದ್ಯಾಕ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಂಪ್ರೋಲೂ ಹೋಗತವ. ಪಾನಾವಳ್ಳಾಗ ಬೇಕವಪ್ಪ ಉಟ ಸಿಗತವ.

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— (ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಈ ಮಹರಾಯಾ ಕಿವುಡ ಕಾಣ ಸ್ತಾನ. (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗ ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ರೀ. (ಕೈಯಿಂದ ಹಣವ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವನು)

ರಾಮರಾಯ:— (ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬೆರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ) ಏ! ಜೂರು ಅರವಿ ತಗೊಂಡು ತೊಯಿಸಿಗೊಂಡು ಬಾ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬಟ್ಟು ಏನೋ ಆಗಿದೆ.

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— (ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು) ನಮಸ್ಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೇನಿ.

ರಾಮರಾಯ:— ಹೋಗಿ ಬರ್ರೀರಾ, ಒಳ್ಳೇದು, ನಮಸ್ಕಾರ. ಹೋಗಿ ಬರಿ.

ದೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:— “ಯಂ ಯಂ ಪಶ್ಯಸಿ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಪುತೋ ಮಾಬ್ರೂಹಿ ದೀನಂ ವಚಃ” ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

(ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೋಗುವನು)

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ ರಾಮಾ, ಪಾಪ, ಆ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣಗ ಒಂದೆರಡು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಇವರಿಗೇನು ಕಡಿವಿ ಆಗತಿತ್ತು ಅಂತಿನ್ನಿ. (ರಾಮರಾಯರಿಗೆ) ಇಂಥಾಪರಿ ಜೀನತನ ಮಾಡಿವರ ಮನ್ಯಾಗ ಹೆಂಡ್ರೂ, ಮಕ್ಕಳೂ ಇರೋದ್ರೆ ಕರಿಣಾತು. ನಿಮ್ಮ ಗುಣಕ ಸಾಕಾಗಿ ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗ ಮನ್ಯಾಗ ಇರೋಂಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕರ ಇಷ್ಟ ಜಿಬುಟು ತನ ಮಾಡ್ತೀರೋ ಏನೋ! ನನಗಂತೂ ತಿಳಿದು!!

ರಾಮರಾಯ:— ಜೀನಾ, ಜೀನಾ ಅಂತಾ ಯಾಕ ನನ್ನ ಹೆಣಾ ಹೊರ್ತಿ? ಜೀನತನ ಯಾರ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ ! ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ದೊಡ್ಡವರನ್ನ ಈಗಿನ ಕರಿಣ ದಿವಸದಾಗ ಜೀನತನ ಮಾಡತಾರ. ನಮ್ಮಂಥವರ ಪಾಡೇನು. ಹಿಂಗ ಮಾಡದಿದ್ದ ನಮಗ ಉಳಿಗಾಲನ್ನ ಇಲ್ಲಾ ತಿಳಿತ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಈಗ್ಯಾಕ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೀಂಗಿರುತ್ತೀವು ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗನ ಕೈಯಾಗ ಎಂದಾರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟೀರಾ? ಕೇಳಬಾರದು.

ರಾಮರಾಯ:— ಮೊದಲ ಆ ದೀವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಸು. ಮೊದಲ ಇಳಿಸೂ ಅಂತೀನಿ- (ಜಾನಕೀಬಾಯಿ ದೀವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಸುವಳು) ಇಕಾ ಕೇಳಿಲ್ಲೆ ನಾ ಹೇಳದ್ರ ಸುಳ್ಳೂ ಅಂದಿ. ರಾಮಾಯಣ ನಿನಗ ಗೊತ್ತದನ್ನಲ್ಲ ಸೀತಾ ದೇವಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಕೂಡ್ಲೆ ರಾಮದೇವ್ರ ಅವಳನ್ನು ಅಡವಿ ಯೊಳಗ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ. ಯಾಕ, ಗೊತ್ತದನ್ನ ನಿನಗೆ? ಬಾಣಂತೀ ತನದ ಖರ್ಚು ಮೈವ್ಯಾಲ ಬರತೂದ ಅಂತ. ಇದು ಜೀನತನ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ? ಬಿಡು ಹೋಗಲಿ. ನಿನಗ ವ.ಹಾಭಾರತಾನೂ ಗೊತ್ತದ್ರೆ ಅಲ್ಲ. ಪಂಚ

ಪಾಂಡವರು ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೂಡಿ ದ್ರೌಪದಿ ಒಬ್ಬಸ್ಕೆಗೆನ ಮದಿವೀ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು. ಯಾಕೆ? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಸ್ಕೆಗೆನ ಮದಿವೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾಳ ಖರ್ಚು ಬರ್ತೊಂತ. ಇದು ಜೀನತನ ಪಾಪೋ ಅಲ್ಲೋ? ಇದೂ ಹೋಗ್ಲಿ. ಮನ್ನೆ ಮನ್ನೆ ಗಾಂಧೀನಾರಾಜಾ ಸತ್ತನಲ್ಲ. ಅವ ಮಹಾತ್ಮಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಆಗಿದ್ದಾ ನಿನಗ ಗೊತ್ತದನಸ್ಸ? ಕೇವಲ ಜೀನತನವಿಂವಾನ. ಒಂದ ಲಂಡ ಪಂಜಿ ಉಟಗೋತಿದ್ದಾ, ಒಂದು ಲಂಡ ಪಂಜಿ ಪೊತಗೋತಿದ್ದಾ. ಹಿಡಿ ಸಿಂಗಾ ಮುಕ್ಕೋದು ಇಷ್ಟು ಕುರಿ ಹಾಲ ಕುಡ್ಕೋದು. ಹಿಂಗ ಜೀನ ತನಾ ಮಾಡಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಆಗಿಬಿಟ್ಟ. ಇಂಥಿಂಥನರು ಜೀನತನ ಮಾಡೋದು ನೋಡಿದ್ರ ನಮ್ಮಂಥವರು ಉಸುಲ ಸಹಿತ ಹಿಡಿಮ ಬಿಡಬೇಕಾಗತದ ತಿಳೀತಸ್ಸ.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:—(ತನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ) ಎರಡು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೇಳಿದರ ರಾಮಾ ಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಎಲ್ಲಾ ಹಾರ್ಯಾಡ ಹೋಗ್ತಾವು.

(ಬಾಬೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ಬಾಬು:—(ತನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ) ಏನೋ ನಡದವಲ್ಲ ಪುರಾಣ. ಬಹುತೇಕ ದುಡ್ಡಿಂದಸ್ಸ ಕಾಣಸ್ತದೆ. ದುಡ್ಡಿಗೂ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಜೀವಕ್ಕೂ ಗಂಟು (ತಾಯಿಗೆ) ಏನವಾ ಅವ್ವಾ ಅದು. ಏನೋ ಬಹಳ ಹಾಕ್ಯಾಟ ನಡದಂಗ ಕಾಣಸ್ತದೆ?

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಹೇಳೋದೆನೋ ಬಾಬೂ. ನಿನಗ ಗೊತ್ತಸ್ಸ ಅದ ನಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ. ಕೇರ್ತನಕ ಹೋಗತನಿ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲೇ ಕೊಡ್ತಿ ಅಂದ್ರ ದೊಡ್ಡ ಪುರಾಣಸ್ಸನ ಎಬ್ಬಿಸಿಬಿಟ್ಟಾರ.

ಬಾಬು:— ಹೋಗಲಿ ಕೊಡಪಾ. ಏನು ಬಂಗಾರ ಪೇಡಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳೀ ಬೇಡಿಲ್ಲಾ. ಎರಡುಬಿಲ್ಲೇ ಕೇಳ್ತಾಳ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಎಲೇ ಬಾಬ್ಯಾ, ಸುಮ್ಮನ ಒಳಗ ಹೋಗಿ ಕ್ಷಕಾಲು ಮಾರಿ ತೊಳಕೋ. ಒಣಾ ಹಿರೇತನಾ ಮಾಡಬ್ಬಾಡ.

ಬಾಬು:— ಇಕಾ ಅವ್ವಾ, ತಗೋ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ; ಯಾಕ; ಒಂದ ಅಣೇ ತಗೋ. ಹೋಗಿ ಬಾ ಕಿರ್ತನಕ. ಈ ಮಹಾರಾಯನ್ನ ಕೇಳಿದರ ಅವ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನೀ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾಮರಾಯ:- ಎಲೇ

ಬಾಬು:— ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನೂ ಅಂತಾ ಕೊಡ್ತನಿ (ಕೊಡಲುಹೋಗುವನು)

ರಾಮರಾಯ— ಹಾ! ಭಾಳ ಶ್ಯಾಣ್ಯಾ ಆಗಿ ಮಾತಾಡತೀದಿ. ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಆಣೇನ (ಕೂದಿಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಬಾಬು:— ಅವ್ವಾ, ಸಾಕು ಈ ಮಾರಾಯನ ಸಂಗತಿ. ನನಗಂತೂ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗೇದ. ಅವ್ವಾ ನಾ ಸ್ವಚ್ಛ ಹೇಳ್ತಿನಿ. ಈ ಮನೀ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡು. ಒಂದು ಅಪ್ಪನ ಸ್ಥಾನ ಆಗ್ಲಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಅಪ್ಪನ ಸ್ಥಾನ ಆಗಲಿ. ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶನಣ್ಣ ಭಾಗ ಆಗಿ ಹೋಗ್ತಾವಂತ! ನಮ್ಮ ಮನ್ನೀ ಯಾರ ಕೇಳಬೇಕು? ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಒಡೆದು ಒಂದು ಭಾರತ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ?

ರಾಮರಾಯ— (ಹುಬ್ಬುಗಂಟೆಕ್ಕೆ) ಹೂಂ! ಹೂಂ! ಮನ್ನೀನ ಭಾಗ ಮಾಡ್ತೀ? ಮಾಡಿದರ ಬಚ್ಚಲಮನಿಯಾರದು.

ಬಾಬು:— ಬಚ್ಚಲಮನ್ನೀನಣ್ಣ. ಪಡಸಾಲಿ ನಿಂದು. ಅಡಗೀಮನಿ ಅವ್ವಂದು. ಭಾಗೋಲಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರ ಬಚ್ಚಲಮನಿ ಅವ್ವಂದು. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಅದು ಅಡಗೀಮನೀ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಅದ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಮನಿ ನಡುವೆ ಬಾಗಲದ.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:- (ನಗುತ್ತ) ಅಲ್ಲೋ ಬಾಬೂ, ತಿಜಾರಿ ಖೋಲಿ ಯಾರದು?

ಬಾಬು:— ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರ ತಿಜೋರಿ ಖೋಲಿ. ನನ್ನ.

ರಾಮರಾಯ:— ಭಪ್ಪರೇ, ಲುಚ್ಯಾ, ತಂದೀ ತಾಯಿ ನಡುವೆ ಜಗಳಾಹಚ್ಚಿ ಮನೀ ಎರಡು ಮಾತೋ ಮಗೂ ಭಾಳ ಸಂಭಾವಿತ ಹೆಟ್ಟಿದೆಲ್ಲಾ! ಆ ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟಬ್ಯಾಟನ್‌ನ ನೀ ಏನಾಗಬೇಕಪಾ ಮಗನಾ?

ಬಾಬು:— ಮತ್ತೇನಪಾ ಹಿಂಗ ಅನ್ವನ ಜೀವಾ ತಿಂದ್ರ?

ರಾಮರಾಯ:— ಥೂ ಹುಚ್ಚ ಪಪ್ಪ. ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡ್ತೀದಿ? ಏನೋ ಗಂಡಾ ಹೆಂಡರ ಮಾತು. ಇದೇನು ಜಗಳೇನಪಾ? (ಹೆಂಡತಿಗೆ) ನೀನರ ಹೇಳು ಹುಡಗ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿ.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ— ನಿಮದೇನು ಮಾತೋ, ಜಗಳೋ, ಯಾವದೂ ತಿಳಿವಲ್ಲ ನನಗ

ಬಾಬು:— ಹಂಗರ ಇದೇನು ಜಗಳಲ್ಲ?

ರಾಮರಾಯ:— ಛೇ, ಹುಚ್ಚಾ, ಇದು ಜಗಳಲ್ಲ. ಗಂಡಾ ಹೆಂಡರ ಪ್ರೇಮ ಕಲಹಾ. ನಾಳೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದ ಮ್ಯಾಲ ತಿಳಿತವ ನಿನಗ. ಜಗಳಾಯಾವದು, ಮಾತಯಾವದು ಅಂಬೋದು.

ಬಾಬು:— ಹಂಗರ ಅವ್ವಗ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ಕೀರ್ತ ನಕ ಹೋಗಿ ಬರ್ಲಿ.

ರಾಮರಾಯ:— ಕೊಡತೇನೋ ಮಾರಾಯಾ, (ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಿಸೆ ಯಿಂದ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಡುತ್ತ) ಇಕಾ, ಜ್ವಾಕಿ, ಹಣದ ಕೆಲಸ. ಕಳಕೊಂಡೀ ಅಂದ್ರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ತಿಳಿತ?

(ಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು)

ಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ:— ರಾಯರಾಜ ರಾ

ಬಾಬು:—(ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ) ಅಪ್ಪಾ, ಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾರಪಾ.

ರಾಮರಾಯ:— ಬಲ್ರಿ, ಬಲ್ರಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮತ್ತೇನು ಕತ್ತಾಲದಾಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಂದಿ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:—ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವರ ಗುಡ್ಡಾಗ ಕೀರ್ತನ ಇತ್ತು ಅಂತಾ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಪಾಪ, ಕೀರ್ತನಕಾರಗ ಜಡ್ಡು ಆಗಿದಂತ. ಕೀರ್ತನನು ಬಂದಾತಂತ ತಿರುಗಿ ಬಂದೆ. ಎನೋ ಹಂಗು ಹೋಗೋದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗೋದು ಅಂತಾ ಬಂದೆ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಆನಂದದಿಂದ) ಎನ್ನೀ, ಕೀರ್ತನ ಇಲ್ಲಾ ಹಂಗರ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— ಹೌದ್ಲಿ. ಕೀರ್ತನ ಇಲ್ಲಾ.

ರಾಮರಾಯ:— (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ) ಕೇಳಿದೇನು? ಕೀರ್ತನ ಬಂದ. ಕೀರ್ತನಕಾರಗ ಜಡ್ಡು ಆಗಿದಂತ.

ಜಾನಕೀಬಾಯಿ:— ಕೀರ್ತನ ಬಂದಾತುನು ಭಾಳ ಚಲೋ ಆತು. ಎನರ ಆಗಲಿ. ಯಾರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕೀರ್ತನ ಬಂದಾತು. ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲಿನು ಉಳಿದವು. ಇಕಾ ತಗೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲ

(ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವಳು)

ತೆರೆ ಬೀಳುವದು

ನಿವೇದನೆ

ಇದೊಂದು ಸಮಾಜ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ, ಇರ ಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸುಹೃದಯ ವಾಚಕರು ಓದಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಆನಂದಪಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆ.

